

NOTATKA

z posiedzenia Komisji Rodziny i Polityki Społecznej

Data posiedzenia: 8 marca 2012 r.

Nr posiedzenia: 11

Posiedzeniu przewodniczył: przewodniczący komisji senator Mieczysław Augustyn.

Porządek posiedzenia: 1. Polskie *flexicurity* – kształtowanie elastycznego i bezpiecznego rynku pracy. Analiza założeń zmian prawnych proponowanych przez Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”.

W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Anna Aksamit, Mieczysław Augustyn, Alicja Chybicka, Kazimierz Jaworski, Stanisław Kogut, Waldemar Kraska, Jan Filip Libicki, Robert Mamańtow, Jan Michalski, Andrzej Pająk, Jan Rulewski,

- zaproszeni goście:
  - Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej:
    - podsekretarz stanu Czesława Ostrowska,
    - naczelnik wydziału w Departamencie Rynku Pracy Elżbieta Strojna,
    - naczelnik wydziału w Departamencie Rynku Pracy Alicja Wasilewska,
    - główny specjalista w Departamencie Prawa Pracy Robert Lisicki,
    - dyrektor Departamentu Prawa Pracy Hanna Świątkiewicz-Zych,
    - zastępca dyrektora Departamentu Prawa Pracy Beata Czajka,
  - Polska Konfederację Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”:
    - dyrektor Departamentu Dialogu Społecznego i Stosunków Pracy Małgorzata Rusewicz,
    - ekspert w Departamencie Dialogu Społecznego i Stosunków Pracy Monika Zakrzewska,
    - ekspert Maciej Duszczyk,
    - koordynator w Departamencie Komunikacji Filip Pietkiewicz-Bednarek,
  - NSZZ „Solidarność”:
    - specjalista w Biurze Ekspertkim Barbara Surdykowska,
  - Związek Rzemiosła Polskiego:
    - główny specjalista w Zespole Oświaty Zawodowej i Problematyki Społecznej Bogusława Nowak Turowiecka,
    - główny specjalista w Zespole Oświaty Zawodowej i Problematyki Społecznej Artur Stachura,
  - Ogólnopolskie Porozumienia Związków Zawodowych:
    - radca Paweł Śmigielski,
  - Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej:
    - ekspert Wioletta Żukowska,
  - Forum Związków Zawodowych:
    - doradca ds. społeczno-prawnych Anna Grabowska.

Przebieg posiedzenia:

Ad 1. Zagadnienia dotyczące rynku pracy i zatrudnienia stanowią jeden z najważniejszych obszarów zainteresowania komisji. W sytuacji kryzysu ekonomicznego w Unii Europejskiej kształtowanie elastycznego i bezpiecznego rynku pracy jest nie tylko elementem zwiększania konkurencyjności polskiej gospodarki, jest także koniecznością wymuszoną sytuacją demograficzną w Polsce.

Analiza założeń zmian prawnych dotyczących polskiego rynku pracy proponowanych przez Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych „Lewiatan” jest formą konsultacji w perspektywie zmian zapowiadanych przez rząd.

Flexicurity opisuje model rynku pracy, który w sposób zrównoważony łączy dwa aspekty – elastyczność i bezpieczeństwo.

Propozycje zmian prawnych omawianych podczas posiedzenia komisji rodziny poprzedziło badanie, którego wyniki przedstawiła Małgorzata Rusewicz z Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”. Badanie przeprowadzono wśród 500 pracowników i 200 firm, zatrudniających co najmniej 10 osób. Jego celem była ocena popularności i przydatności stosowania elastycznych form zatrudnienia i organizacji czasu pracy, a także ocena stosowania rozwiązań zawartych w ustawie antykryzysowej.

Najważniejsze z polskich przepisów umożliwiających stosowanie elastycznych form wykonywania pracy oraz organizacji czasu pracy to: wydłużony okres rozliczeniowy, indywidualny rozkład czasu pracy, ruchomy czas pracy, skrócony tydzień pracy, telepraca, ograniczenie wymiaru czasu pracy przez osobę uprawnioną do urlopu wychowawczego oraz urlopy ojcowskie.

Badanie wykazało m.in. niski poziom wiedzy pracowników i pracodawców na temat rozwiązań, które mogłyby poprawić elastyczność zatrudnienia, a także ułatwić pogodzenie życia zawodowego z rodzinnym. Niezbędna jest zatem popularyzacja tych rozwiązań. Wiele polskich przepisów należy upraszczać i udoskonalać.

Propozycje kierunków zmian legislacyjnych w świetle wyników badania i dotychczasowej sytuacji na rynku pracy przedstawiła ekspertka Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan” Monika Zakrzewska. Zmiany w zakresie elastycznego prawa pracy miałyby dotyczyć umów o pracę, zasad podnoszenia kwalifikacji oraz czasu pracy. „Lewiatan” proponuje ograniczenie czasu obowiązywania zatrudniania na czas określony do 3 lat; wprowadzenie nowych rodzajów umów o pracę – umowy projektowej i umowy na prace dorywcze. Zaproponowano także zmiany polegające na swobodzie ustalania dobowego wymiaru czasu pracy, wprowadzeniu instytucji indywidualnego rozkładu czasu pracy, a także na wydłużeniu do 12 miesięcy okresu rozliczeniowego w kodeksie pracy.

Pracodawcy proponują, aby warunki podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracownika określała umowa zawarta między pracodawcą i pracownikiem. Zwiększenie efektywności programów rynku pracy poprzez wzrost kontraktowania zadań poza systemem urzędów pracy przedstawił ekspert „Lewiatana” Maciej Duszczyk. Zaproponował stworzenie systemu umożliwiającego szybszy powrót na otwarty rynek pracy bezrobotnych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji. Uzupełniałoby to działania prowadzone przez powiatowe urzędy pracy. Jak podkreślił, należy rozszerzyć możliwości działania prywatnych agencji zatrudnienia, które lepiej od publicznych urzędów pracy radzą sobie z indywidualnymi przypadkami przywracania do pracy osób długotrwale bezrobotnych. Środki na ten cel powinny pochodzić z Funduszu Pracy.

Wiceminister pracy Czesława Ostrowska poinformowała, że resort na podstawie doświadczeń brytyjskich i niemieckich przygotowuje propozycje zmian legislacyjnych dotyczących polskich służb zatrudnienia. Jak zapowiedziała, minister pracy przedstawi propozycje nowych rozwiązań w kwietniu 2012 r. Wiceminister zapowiedziała także wprowadzenie bonu szkoleniowego i stażowego dla bezrobotnych absolwentów. Jak poinformowała, środki z Funduszu Pracy mają być przeznaczane także na działania realizowane przez prywatne agencje zatrudnienia.

W trakcie dyskusji podkreślano, że istotą działań podejmowanych na rynku pracy jest poprawa ich efektywności. Senator Jan Michalski zwrócił uwagę na zależność między efektami działań służb zatrudnienia a mobilnością pracowników. Przewodniczący komisji senator Mieczysław Augustyn wskazywał natomiast na zależność między elastycznymi formami zatrudnienia a kosztami społecznymi, co wyraźnie widać na przykładzie powiązań z systemem emerytalnym. Zatrudnienie na czas określony oznacza na ogół niższą stabilność zatrudnienia i w konsekwencji mniejsze wpływy z tytułu składek emerytalnych. Jak podkreślił, sytuacja demograficzna w Polsce musi skłaniać do poszukiwania skutecznych form zatrudnienia osób po 50. roku życia, a także do obniżania kosztów społecznych związanych ze starzeniem się społeczeństwa, a wprowadzanie niezbędnych elastycznych form zatrudnienia nie powinno odbywać się kosztem życia rodzinnego

i pracowniczego.

Obecni na posiedzeniu przedstawiciele związków zawodowych podkreślali konieczność zmiany czy wręcz przemodelowania systemu urzędów pracy w Polsce.

Ekspertka NSZZ „Solidarność” Barbara Surdykowska zwracała uwagę, że przedmiotem zmian mających wpływ na rynek pracy powinien być nie tylko czas pracy, ale także stabilność zatrudnienia. Jej zdaniem, w propozycjach „Lewiatana” jest za mało elementów *flexicurity*, które równoważyłyby interesy pracodawców i pracowników. Jak dodała, poziom uczestnictwa pracowników w programach kształcenia ustawicznego wspierających powrót na rynek pracy jest bardzo niski i nieefektywny.

W opinii przedstawiciela OPZZ Pawła Śmigielskiego, w propozycjach „Lewiatana” niewiele jest takich, które związki zawodowe mogłyby natychmiast poprzeć. Zgadząc się z Barbarą Surdykowską, stwierdził, że w tych propozycjach brak jest rozwiązań sprzyjających bezpieczeństwu zatrudnienia.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące zawodową działalność lobbingsową.

Opracowano w BPS, BKS